

Nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens

Uppföljningsmått för årlig uppföljning av nationell
högspecialiserad vård

Uppföljningsmått för uppföljning av nationell högspecialiserad vård

Lagen för en ny beslutsprocess för den högspecialiserade vården gick igenom den 1 juli 2018 och därmed övergick de vårdområden som tidigare varit riks-sjukvård till att bli nationell högspecialiserad vård. Syftet med nationell högspecialiserad vård är att koncentrera avancerad hälso- och sjukvård till upp till fem enheter i landet för att höja den medicinska kompetensen, stärka patientsäkerheten och öka effektiviteten.

Som en del i Socialstyrelsens arbete med nationell högspecialiserad vård ingår årlig uppföljning av de nationella enheter som har tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård. Enligt propositionen ska ett litet antal uppföljningsmått följas upp för vart vårdområde. Uppföljningsmått ska grunda sig i den egenkontroll som de nationella vårdenheterna utför och företrädesvis tas från kvalitetsregister eller patientadministrativa system. Uppföljningsmått faller inom kategorierna bakgrundsmått, tillgänglighetsmått, resultatmått, patientrapporterat mått och överrapporteringsmått.

Uppföljningsmått kommer att visualiseras på Socialstyrelsens hemsida.

I detta dokument redovisas uppföljningsmått för nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens.

Innehåll

Uppföljningsmått för uppföljning av nationell högspecialiserad vård	2
Förteckning över uppföljningsmått	4
Datakällor	4
Inrapporteringsperiod	4
Bakgrundsmått	5
Tillgänglighetsmått	9
Medicinska resultat	10
Patientrapporterat mått	12
Överrapporteringsmått	14
Versionshistorik	15
Bilaga 1. Definitionen av nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens	16

Förteckning över uppföljningsmått

Tabellen nedan visar samtliga uppföljningsmått för årlig uppföljning av nationell högspecialiserad vård (NHV) inom tillståndsområde nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens. Den vård som ingår i NHV-definitionen redovisas i bilaga 1.

Tabell 1. Uppföljningsmått för nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens

ID	Namn	Typ av mått
B1	Patienter inom nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens	Bakgrundsmått
B2	Ålder hos patienter inom nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens	Bakgrundsmått
B3	Operationer inom nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens	Bakgrundsmått
B4	Vårdtid inom nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens	Bakgrundsmått
T1	Tid till behandling inom nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens	Tillgänglighetsmått
R1	Komplikationer efter insättning av nät	Resultatmått
R2	Komplikationer efter borttagning av nät	Resultatmått
P1	Patientrapporterat utfall efter insättning av nät	Patientrapporterat mått
P2	Patientrapporterat utfall efter borttagning av nät	Patientrapporterat mått
Ö1	Individuell vårdplan	Överrapporteringsmått

Datakällor

NHV-enheten samlar in uppgifter och rapporterar resultaten till Socialstyrelsen. För viss vård inom nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens kommer uppgifter för de mått som beskrivs här att inhämtas från lokala datakällor/kvalitetsregister och delvis från GynOp.

Inrapporteringsperiod

Uppföljningsmått som beskrivs i detta dokument rapporteras in i aggregerad form av NHV-enheterna, och detta sker årligen under mars månad. Inrapporteringen avser det föregående årets resultat, vilket också är det som visas ut på myndighetens hemsida.

Mätperioden (behandlingsåret eller det år en patient besökt NHV-enheten) är det år som uppföljningsmättet redovisas för. I detta dokument kommer mätperioden vara det föregående året vid inrapportering, men i vissa fall behöver patienterna följas upp under en längre tid och mätperioden kan då sträcka sig längre tillbaka i tiden. Exempelvis för uppföljningsmättet *Patientrapporterat utfall* gäller att behandlingsåret är två år före inrapporteringsåret.

Bakgrundsmått

B1 Patienter inom nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens	
Mått	Antal patienter som bedömts inför eventuell behandling inom definitionen för nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens
Mätenhet	Antal
Syfte	Att få en bild av det totala antalet bedömda patienter inför insättning av vaginala nät och antal bedömda inför borttagande av nät inklusive borttagande av inkontinensslynga. Att kunna följa utvecklingen, remitteringsmönster och patientfördelning inom nationell högspecialiserad vård.
Typ av mått	Bakgrundsmått
Datakälla	Lokala patientadministrativa system
Datakällans status	Lokal datakälla
Felkällor och begränsningar	
Teknisk beskrivning	Antal patienter som bedömts inför nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens. <i>De diagnoser och åtgärder som ingår i definitionen redovisas i bilaga 1.</i> I detta bakgrundsmått är mätenheten antal patienter totalt och uppdelat på antal bedömda inför borttagande av nät eller inkontinensslynga och antal bedömda för insättning av nät under behandlingsåret (året före inrapporteringsåret).
Om redovisningsnivåer och fördelningar	Riket, NHV-enhet, hemregion (folkbokföringsadress), och om de bedömts inför borttagande eller insättning av nät.
Kommentar	
<i>För inrapportering:</i>	NHV-enheten rapporterar detta mått för första gången i mars år 2024 för patienter inom NHV-tillståndet från 1 januari 2023 tom. 31 december 2023. Därefter inrapporteras uppgifter årligen i mars för patienter som bedömts under föregående år.

B2		Ålder hos opererade patienter inom nätkirurgi
Mått		Ålder hos patienter som behandlats inom definitionen för nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens
Mätenhet		Ålder i antal år (medelvärde och standardavvikelse, 10:e percentil, median, 90:e percentil)
Syfte		Att ge en bild av patienternas ålder vid NHV-enheten. Att kunna följa utvecklingen och patientfördelning inom nationell högspecialiserad vård.
Typ av mått		Bakgrundsmått
Datakälla		Lokala patientadministrativa system
Datakällans status		Lokal datakälla
Felkällor och begränsningar		
Teknisk beskrivning		Ålder hos samtliga patienter som opererats inom definitionen för nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens. <i>De diagnoser och åtgärder som ingår i definitionen redovisas i bilaga 1.</i> Detta bakgrundsmått innefattar samtliga patienter som opererats under behandlingsåret (året före inrapporteringsåret). För samtliga patienter beräknas medel, standardavvikelse, median och 10:e respektive 90:e percentilen för ålder vid första bedömningen.
Om redovisningsnivåer och fördelningar		Riket (enbart medel och standardavvikelse), NHV-enhet.
Kommentar		
	För inrapportering:	NHV-enheten rapporterar detta mått för första gången i mars 2024 för patienter inom NHV-tillståndet från 1 januari 2023 tom. 31 december 2023. Därefter inrapporteras uppgifter årligen i mars för patienter under föregående år. Vid inrapportering anges också totalantalet (N) patienter data är baserade på.

B3		Operationer inom nätkirurgi vid prolaps/urininkontinens
Mått		Antal operationer inom definitionen för nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens
Mätenhet		Antal
Syfte		Att få ett mått på antal operationer för insättning av vaginala nät och antal borttagande av nät inklusive borttagande av inkontinensslynga. Att kunna följa utvecklingen och vårdtyngd inom nationell högspecialiserad vård.
Typ av mått		Bakgrundsmått
Datakälla		Patientadministrativa system
Datakällans status		Lokal datakälla
Felkällor och begränsningar		
Teknisk beskrivning		Antal operationer som genomförts inom nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens. <i>De diagnoser och åtgärder som ingår i definitionen redovisas i bilaga 1.</i> I detta bakgrundsmått är måtenheten antal operationer uppdelat på antal operationer för borttagande av nät eller inkontinensslynga och antal operationer för insättning av nät under behandlingsåret (året före inrapporteringsåret).
Om redovisningsnivåer och fördelningar		Riket, NHV-enhet, borttagande/insättning.
Kommentar		
	För inrapportering:	NHV-enheten rapporterar detta mått för första gången i mars 2024 för patienter inom NHV-tillståndet från 1 januari 2023 tom. 31 december 2023. Därefter inrapporteras uppgifter årligen i mars för patienter under föregående år.

B4	Vårdtid inom nätkirurgi
Mått	Vårdtid på NHV-enheten för opererade patienter inom definitionen för nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens.
Mätenhet	Tid i antal dygn (medelvärde och standardavvikelse, 10:e percentil, median, 90:e percentil)
Syfte	Att ge en bild av hur länge patienter inom NHV-definitionen vårdas vid NHV-enheten.
Typ av mått	Bakgrundsmått
Datakälla	Patientadministrativa system
Datakällans status	Lokal datakälla
Felkällor och begränsningar	Allmänt hälsotillstånd och sjukdomsgrad kan variera mellan patienter, vilket kan påverka resultatet. Vissa ingrepp kan genomföras i dagkirurgi och patienten skrivs då ut samma dag.
Teknisk beskrivning	Antal påbörjade dygn som patienten vårdats vid NHV-enheten inom NHV-definitionen. OBS! Vårdtiden beräknas som utskrivningsdatum minus inskrivningsdatum plus 1. Utskrivningsdatum gäller för utskrivning till hemmet eller till annat sjukhus. <i>De diagnoser och åtgärder som ingår i definitionen redovisas i bilaga 1.</i> Måttet innefattar samtliga vårdtillfällen med behandlingar enligt NHV-definitionen under behandlingsåret (året före inrapporteringsåret).
Om redovisningsnivåer och fördelningar	Riket (enbart medel och standardavvikelse), NHV-enhet.
Kommentar	<i>För inrapportering:</i> NHV-enheten rapporterar detta mått för första gången i mars 2024 för patienter inom NHV-tillståndet från 1 januari 2023 tom. 31 december 2023. Därefter inrapporteras uppgifter årligen i mars för patienter under föregående år. Vid inrapportering anges också totalantalet (N) patienter data är baserade på.

Tillgänglighetsmått

T1	Tid till behandling
Mått	Andel patienter som efter beslut om operation enligt NHV-definitionen opereras inom 90 dagar.
Mätenhet	Andel i procent
Syfte	Att säkerställa att patienter får vård i tid.
Riktning	Högt värde eftersträvas
Typ av mått	Tillgänglighetsmått
Datakälla	Patientadministrativa system
Datakällans status	Lokala datakällor
Felkällor och begränsningar	Patienter som själva väljer att skjuta upp operation inkluderas inte i måttet.
Teknisk beskrivning	Andel patienter som efter beslut om operation enligt NHV-definitionen opereras inom 90 dagar. Måttet innefattar samtliga operationer under behandlingsåret (året före inrapporteringsåret) inom nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens. OBS! Denna population skiljer sig från B1-måttet där det är antal bedömda under året som rapporteras. <i>De diagnoser och åtgärder som ingår i definitionen redovisas i bilaga 1</i> Täljare Antal opererade patienter, enligt nämnaren, som utfördes inom 90 dagar från beslut om operation. Nämnare Totala antal opererade patienter enligt NHV-definitionen under behandlingsåret (året före inrapporteringsåret).
Om redovisningsnivåer och fördelningar	Riket, NHV-enhet
Kommentar	
<i>För inrapportering:</i>	NHV-enheten rapporterar detta mått för första gången i mars 2024 för patienter inom NHV-tillståndet från 1 januari 2023 tom. 31 december 2023. Därefter inrapporteras uppgifter årligen i mars för patienter under föregående år.

Medicinska resultat

R1		Komplikationer efter insättning av nät
Mått		Andel insättningar av nät där patienten fått en komplikation inom 8 veckor efter operation.
Mätenhet		Andel i procent
Syfte		Måttet avser att mäta kvaliteten på behandlingen.
Riktning		Ett lågt värde är att föredra
Typ av mått		Resultatmått
Datakälla		GynOp
Datakällans status		Nationell datakälla
Felkällor och begränsningar		Allmänt hälsotillstånd och sjukdomsgrad kan variera mellan patienter, vilket kan påverka resultatet.
Teknisk beskrivning		Måttet innefattar samtliga patienter där nät har opererats in, inom definitionen för nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens. Komplikationens svårighetsgrad klassificeras enligt Clavien-Dindo (https://www.assessurgery.com/clavien-dindo-classification). <i>De diagnoser och åtgärder som ingår i definitionen redovisas i bilaga 1</i>
	<i>Täljare:</i>	Antal operationer, enligt nämnaren, där patienten fått en allvarlig komplikation (Clavien-Dindo >2) inom 8 veckor efter operation.
	<i>Nämnare:</i>	Samtliga operationer (insättning av nät) under behandlingsåret (året före inrapporteringsåret).
Om redovisningsnivåer och fördelningar		Riket, NHV-enhet
Kommentar		
	<i>För inrapportering:</i>	NHV-enheten rapporterar detta mått för första gången i mars 2024 för patienter inom NHV-tillståndet från 1 januari 2023 tom. 31 december 2023. Därefter inrapporteras uppgifter årligen i mars för patienter under föregående år.

R2		Komplikationer efter borttagande av nät
Mått		Andel borttagande av nät eller inkontinensslynga där patienten fått en komplikation inom 8 veckor efter operation
Mätenhet		Andel i procent
Syfte		Måttet avser att mäta kvaliteten på behandlingen.
Riktning		Ett lågt värde är att föredra
Typ av mått		Resultatmått
Datakälla		GynOp
Datakällans status		Nationell datakälla
Felkällor och begränsningar		Allmänt hälsotillstånd och sjukdomsgrad kan variera mellan patienter, vilket kan påverka resultatet.
Teknisk beskrivning		Måttet innefattar samtliga patienter där nät eller inkontinensslynga tagits bort, inom definitionen för nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens. Komplikationens svårighetsgrad klassificeras enligt Clavien-Dindo (https://www.assessurgery.com/clavien-dindo-classification). <i>De diagnoser och åtgärder som ingår i definitionen redovisas i bilaga 1</i>
	<i>Täljare:</i>	Antal operationer, enligt nämnaren där patienten fått en allvarlig komplikation (Clavien-Dindo >2) inom 8 veckor efter operation.
	<i>Nämnare:</i>	Samtliga behandlingar (borttagande av nät eller inkontinensslynga) under behandlingsåret (året före inrapporteringsåret).
Om redovisningsnivåer och fördelningar		Riket, NHV-enhet
Kommentar		
	<i>För inrapportering:</i>	NHV-enheten rapporterar detta mått för första gången i mars 2024 för patienter inom NHV-tillståndet från 1 januari 2023 tom. 31 december 2023. Därefter inrapporteras uppgifter årligen i mars för patienter under föregående år.

Patientrapporterat mått

P1	Patientrapporterat utfall efter insättning av nät
Mått	Patientrapporterat utfall ett år efter insättning av vaginalt nät.
Mätenhet	Andelar i procent som ett år efter operation uppger att de förbättrats, att deras sjukdom är oförändrad eller försämrad jämfört med innan operation
Syfte	Syftet är att mäta huruvida operationen resulterat i en förbättring av patientens hälsotillstånd
Riktning	Att en hög andel svarar att de har förbättrats är önskvärt
Typ av mått	Patientrapporterat mått
Datakälla	GynOp. Patientenkät som tagits fram av NHV-enheterna vid Karolinska Universitetssjukhuset, Sahlgrenska Universitetssjukhuset och Skånes Universitetssjukhus.
Datakällans status	Nationell datakälla.
Felkällor och begränsningar	
Teknisk beskrivning	Enkäten delas ut till alla patienter som genomgått nätkirurgi. Svarsfrekvens och delar av resultatet rapporteras årligen till Socialstyrelsen. Ett år efter utskrivning från NHV-enheten skickas en enkät ut via GynOp-registret där en fråga lyder: Vad anser du om operationsresultatet så här långt? Mitt tillstånd är: mycket förbättrat, förbättrat, oförändrat, försämrat eller mycket försämrat. <i>Täljare:</i> Antal patienter enligt nämnaren som uppger att deras tillstånd är A, mycket förbättrat eller förbättrat B, oförändrat C, försämrat eller mycket försämrat <i>Nämnare:</i> Samtliga patienter där nät inopererats under behandlingsåret (två år före inrapporteringsåret) och som svarat på enkäten. NHV-enheten rapporterar även svarsfrekvens för enkäten (antal patienter som besvarat patientenkäten delat på antal som tilldelats enkäten).
Om redovisningsnivåer och fördelningar	Riket, NHV-enhet
Kommentar	
<i>För inrapportering:</i>	NHV-enheten rapporterar detta mått för första gången i mars 2025 för patienter som opererats med insättning av nät, från 1 januari 2023 tom. 31 december 2023. Därefter inrapporteras uppgifter årligen i mars för patienter opererade två år före inrapporteringsåret.

P2 Patientrapporterat utfall efter borttagande av nät	
Mått	Patientrapporterat utfall ett år efter borttagande av nät.
Mätenhet	Andelar i procent som ett år efter operation uppger att de förbättrats, att deras sjukdom är oförändrad eller försämrad jämfört med innan operation
Syfte	Syftet är att mäta huruvida operationen resulterat i en förbättring av patientens hälsotillstånd
Riktning	Att en hög andel svarar att de har förbättrats är önskvärt
Typ av mått	Patientrapporterat mått
Datakälla	GynOp. Patientenkät som tagits fram av NHV-enheterna vid Karolinska Universitetssjukhuset, Sahlgrenska Universitetssjukhuset och Skånes Universitetssjukhus.
Datakällans status	Nationell datakälla.
Felkällor och begränsningar	
Teknisk beskrivning	Enkäten delas ut till alla patienter som genomgått nätkirurgi. Svarsfrekvens och delar av resultatet rapporteras årligen till Socialstyrelsen. Ett år efter utskrivning från NHV-enheten skickas en enkät ut via GynOp-registret där en fråga lyder: Vad anser du om operationsresultatet så här långt? Mitt tillstånd är: mycket förbättrat, förbättrat, oförändrat, försämrat eller mycket försämrat. <i>Täljare:</i> Antal patienter, enligt nämnaren, som uppger att deras tillstånd är A, mycket förbättrat eller förbättrat B, oförändrat C, försämrat eller mycket försämrat <i>Nämnare:</i> Samtliga patienter där nät eller inkontinensslynga borttagits under behandlingsåret (två år före inrapporteringsåret) och som svarat på enkäten NHV-enheten rapporterar även svarsfrekvens för enkäten (antal patienter som besvarat patientenkäten delat på antal som tilldelats enkäten).
Om redovisningsnivåer och fördelningar	Riket, NHV-enhet
Kommentar	
<i>För inrapportering:</i>	NHV-enheten rapporterar detta mått för första gången i mars 2025 för patienter som opererats med borttagning av nät, från 1 januari 2023 tom. 31 december 2023. Därefter inrapporteras uppgifter årligen i mars för patienter opererade två år före inrapporteringsåret.

Överrapporteringsmått

Ö1		Individuell vårdplan vid utskrivning
Mått		Andel behandlade patienter som skrivits ut med en individuell vårdplan
Mätenhet		Andel i procent
Syfte		Att säkerställa att patienten får en individuell vårdplan
Riktning		Ett högt resultat för måttet är att föredra
Typ av mått		Överrapporteringsmått
Datakälla		Lokala patientadministrativa system
Datakällans status		Lokal datakälla
Felkällor och begränsningar		
Teknisk beskrivning		Måttet innefattar samtliga patienter som opererats inom definitionen för nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens under behandlingsåret (året före inrapporteringsåret). En skriftlig individuell vårdplan innehåller en vård- och läkemedelsbehandling. <i>De diagnoser och åtgärder som ingår i definitionen redovisas i bilaga 1</i>
	<i>Täljare:</i>	Antal patienter enligt nämnaren som vid utskrivning fått en individuell vårdplan.
	<i>Nämnare:</i>	Totalt antal patienter som behandlats under behandlingsåret före inrapporteringsåret
Om redovisningsnivåer och fördelningar		Riket, NHV-enhet
Kommentar		
	<i>För inrapportering:</i>	NHV-enheten rapporterar detta mått för första gången i mars 2024 för patienter inom NHV-tillståndet från 1 januari 2023 tom. 31 december 2023. Därefter inrapporteras uppgifter årligen i mars för patienter under föregående år.

Versionshistorik

Version	Ändring	Datum
1.0	Dokumentet är nytt	2022-09-25
1.1	Mindre revideringar samt mindre justeringar av terminologin har gjorts.	2023-07-05
2.0	Ny fördelning på mått R1 och R2. Uppdatering av beskrivningen av vårdplan på mått Ö1.	2024-05-31

Bilaga 1. Definitionen av nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens

Förteckning över diagnoser med tillhörande diagnoskoder

Beslut

Socialstyrelsen beslutar att viss vård vid prolaps och urininkontinens, enligt tabellen nedan, ska utgöra nationell högspecialiserad vård och bedrivas vid minst tre men maximalt fyra enheter i Sverige.

Vårdåtgärd	
	All vaginal nätkirurgi vid prolaps
	Ställningstagande till och borttagande av vaginala prolapsnät
	Ställningstagande till och eventuellt borttagande av inlagt nät efter inkontinensoperationer